

Suomen Salukikerho r.y.:n kommentit Kennelliiton uusista sopimuksista

Sopimusluonnosten käsittely: Skype-puhelu kasvattajien kanssa 8.5.2019, jonka perusteella laadittu kommenttiluonnos, jonka eri versioista pyydetty kommentteja kasvattajilta.

SOPIMUS KOIRAN KAUPASTA

Kaupan kohteen käyttötarkoitus

Kohdassa todetaan: ” Koira myydään kotikoiraksi, joka on rotuaan edustava, luovutettaessa terve koira.” Pääsääntöisesti kaupankohteen on terve (pentu-)koira. Joskus kuitenkin myydään myös koiria, joilla on todettu jokin sairaus/puute/virhe. Tämä tulisi huomioida tässä kohtaa ja lisätä kauppakirjaan tila, johon kirjata koiran sairaudet/viat, esimerkiksi valintaruudut:

_____ Koira myydään kotikoiraksi, joka on rotuaan edustava, luovutettaessa terve koira.

_____ Koira myydään kotikoiraksi, joka on rotuaan edustava, luovutettaessa muutoin terve koira, mutta jolla on todettu _____

Lisäksi pyydämme, että termin ”kotikoira” sijasta käytettäisiin toista termiä, kuten esimerkiksi ”lemmikki”. Vaikka kasvattaja ei kauppaa tehdessään lupaisikaan koiran soveltuvan tiettyyn tarkoitukseen kuten näyttely- tai kisakoiraksi, iso osa rotumme omistajista harrastaa koiriensa kanssa. ”Kotikoira”-termi on leimaava ja katsomme, että lemmikki kertoo paremmin koiran asemasta.

Maksuehdot

Erämaksu on otettu uutena kauppasopimukseen. Tällaisia tilanteita varmaan esiintyy käytännössä, mutta myyjän kannalta osamaksusopimus suositeltavin ja turvallisin vaihtoehto. On valitettavaa, jos tällainen erämaksumahdollisuus, jossa kaupankohteen omistusoikeus siirtyy jo kauppakirjan allekirjoitushetkellä, määritetään vallitsevaksi (suositeluksi?) tavaksi. Tämä nimittäin korostuu sivulla 2 kohdassa ”Maksuehdot ja erämaksu”, jossa osamaksusopimusta ei mainita lainkaan (ks. jäljempänä).

Myyjän tiedonantovelvollisuus

Kauppasopimus laaditaan yleisimmin pennusta/nuoresta koirasta, josta ei vielä kaikki viat ja sairaudet ole nähtävissä. Erityisesti salukin osalta rodussa esiintyvät perinnölliset sairaudet ovat sellaisia, jotka puhkeavat vasta myöhemmällä iällä. Koiran suvussa esiin-

tyvät viat ja sairaudet osoittavat usein riskin, mikä kyseisellä koiralla itsellään on sairastua ja kasvattajan tulee informoida pennunostajaa tiedossaan olevista pennun suvussa esiintyvistä sairauksista. Ehdotamme, että kohtaa tarkennetaan seuraavasti (tarkennus lihavoituna):

”Myyjä vakuuttaa kertoneensa kaikista tiedossaan olevista koiran **ja sen suvun** ja rodun tyyppillisistä ominaisuuksista, rodussa esiintyvistä perinnöllisistä vioista ja sairauksista sekä näiden seikkojen merkityksestä **ja siitä, miten niitä esiintyy koiran suvussa**. LIITE 1.”

tai vaihtoehtoisesti nykyisin voimassaolevan kauppasopimuksen mukaisesti (tarkennus lihavoituna):

”Myyjä vakuuttaa kertoneensa kaikista tiedossaan olevista koiran ja rodun tyyppillisistä ominaisuuksista, rodussa esiintyvistä perinnöllisistä vioista ja sairauksista sekä **koiran perinnöllisistä taipumuksista saada niitä ja** näiden seikkojen merkityksestä. LIITE 1.”

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Kohdassa mainitaan sinänsä, Kuluttajansuojalain soveltuessa, paikkansa pitävä tosiasia, että ”kuluttaja voi saattaa asian kuluttajariitalautakunnan (www.kuluttajariita.fi) ratkaistavaksi ratkaisusuosituksen saamiseksi.” Tässä kohtaa olisi ensinnäkin hyvä mainita mahdollisuus ottaa yhteyttä kuluttajaneuvontaan, mikä on mainittu sijoitussopimusluonnoksessa. Tärkeä olisi lisätä myös maininta siitä, milloin kuluttajansuojalaki sovelletaan koirankaupassa. Pelkkä kuluttaja-sana johtaa varmasti ostajia harhaan luulemaan kuluttajaviranomaisten olevan aina käytettävissä.

Vuosina 2016 – 2018 rekisteröidyissä salukipentueissa oli Kuluttajansuojalaissa tarkoitulla tavalla (Kuluttajariitalautakunnan tulokinnon mukaan) elinkeinonharjoittajaksi katsottava kasvattaja vain 15 prosentissa syntyneistä pentueista. Yli 85 prosenttia salukipentueista myydään siis tilanteessa, jossa Kuluttajansuojalaki ei sovellu. Tästä syystä maininnat Kuluttajansuojalain mukaisiin kuluttajan oikeuksiin ovat harhaanjohtavia.

SKL – FKK asema ja antama myyjää velvoittava ohjeistus

Osaomistus Sopimusluonnoksessa todetaan ”Myyjä ei saa pidättää itsellään osaomistusta kaupan kohteeseen”. Katsomme, että sopimusta on muutettava tältä osin. Osaomistuskielto ei johdu kuluttajansuojalainsäädännöstä tai muustakaan lainsäädännöstä tai oikeus- tai viranomaiskäytännöstä. Myös kuluttajansuojalainsäädännön mukaan yhteisomistus on täysin sallittua ja yleistä yhteiskunnassamme (mm. viikkolomaosakkeet, ravihevokset, yhteiskäytössä olevat veneet ja ajoneuvot jne). Yhteisomistus ei ole kiellettyä, sen sijaan kohtuuttomat sopimukset ovat.

Yhteisomistussuhteet ovat monimutkaisia, etenkin, kun kohteena on elävä olento – koira - josta toinen osapuoli usein haluaa jalostusoikeuden ja toinen puolestaan lemmikin ja/tai harrastuskoiran. Ongelmatilanteet johtuvat kuitenkin pääsääntöisesti siitä, että osapuolet ovat tehneet huonon/puutteellisen sopimuksen tai jättäneet tekemättä (kirjallisen) sopimuksen. Näissä tilanteissa sopimus muodostuu valitettavan usein kohtuuttomaksi toista osapuolta kohtaan.

Kieltämisen sijaan Kennelliiton olisi suositeltava laatia luonnospohja yhteisomistussopimuksille ja samalla määrittää, missä tilanteissa yhteisomistus olisi sallittua. Yhteisomistussopimuksen tärkeimpiä säännöksiä koiran osalta ovat kohteen hallinta, vastuu kohteesta ja sen kuluista, oikeus kohteen tuottamaan tuloon, mahdollinen jalostuskäyttö sekä hyvin tärkeänä sopimuksen päätyminen (määräaikaisuus!) ja se, miten ja millä ehdoin osapuolet pääsevät irtautumaan sopimuksesta kesken sopimuskauden.

Yhteisomistus on salukiharrastajien keskuudessa yleistä ja erityisen yleistä se on tuontikoirien osalta. Rotumme on pienilukuinen niin Suomessa kuin maailmalla ja geenipohjan säilymisen vuoksi Suomeen tuodaan paljon koiria ulkomailta (vuosina 2008 – 2018 Suomeen rekisteröidyistä salukeista noin 14 prosenttia oli tuonteja). Osa tuonneista oli lisäksi ns. alkuperämaatuonteja¹, jolla rotuumme saadaan täysin uutta geenipohjaa. Näiden alkuperämaatuontien arvo rodullemme on mittaamaton. Prof. Hannes Lohen tutkimusryhmä on määrittänyt salukeilta yli 30 eri immuunijärjestelmän DLA-haplotyyppiä. Suomalaisista salukeista kuitenkin yli 70 prosenttia kantaa yleisintä haplotyyppiä, joko heterotsygoottisena tai homotsygoottisena. Tuontikoirilla on suuri merkitys suomalaiselle salukikannalle.

Ulkomaisten koirien tuontikustannukset ovat yleensä korkeammat kuin kotimaasta hankittaessa. Erityisen korkeat tuontikustannukset liittyvät alkuperämaista tuotuihin koiriin, joiden tuontikulut ovat helposti yli kymmentuhatta euroa ja jotka prosesseina ovat erittäin vaativia ja aikaa vieviä. Tuontitilanteissa suomalainen kasvattaja on se, joka neuvottelee koiran hankinnasta sen kasvattajan kanssa ja toimii ostajana ulkomaisen kasvattajan suuntaan. Suomalaista kasvattajaa kohtaan on kohtuutonta, jos hänellä on mahdollisuus tämän jälkeen ainoastaan pitää koira itse tai sijoittaa se tai myydä jalostusoikeuskauppasopimuksella. Saluki on pitkäikäinen rotu, jossa koira käytetään jalostukseen vasta myöhemmällä iällä (vuosina 2014 – 2019 synnyttäneistä ensisynnyttäjistä 58 prosenttia on ollut yli 5 vuotiaita pentujen syntyessä). Salukien ja erityisesti tuontikoirien, joiden tausta ovat yleensä kotimaisia huonommin tunnettu, osalta sijoitussopimuksen ja jalostusoikeuskauppasopimuksen sisältämä 5 vuoden ikäraja tekee sopimuksista käytäntöön soveltumattomia.

Mikäli osaomistuskielto jätetään voimaan tilanteissa, joissa myydään osuus koirasta, on riskinä se, että kieltä aletaan kiertää naamioimalla sopimukset lahjoituksiksi tms. (lahjoitukseenhan ei esim. Kuluttajansuojalaki sovellu ja toisaalta aitoja osuuden lahjoituksia tapahtuu erityisesti perhesuhteissa paljon). Riskinä on myös se, että tuotaessa koiria ulkomailta koiran tosiasiallisesti hankkivan kasvattajaosapuolen ohella toiseksi ostajaksi merkitään toinen osaomistaja. Tällöin on erittäin suuri riski, että kotimaiset ostajaosapuolet eivät laadi keskenään osaomistussopimusta ja tuleva sopimusriita on valmiina ”muhi-massa”. Parempi olisi, että Suomeen koiran ostanut kasvattaja myisi osuuden erillisellä sopimuksella toiselle omistajalle.

---

¹ Nk. täysaavikkosalukeja on Suomeen tuotu vuodesta 2000 lähtien yhteensä 15, joista täällä rotuun otettuja 6 kappaletta.

Kennelliiton rekisteritodistus

Kohdassa ”Jos myyjä ei toimita rekisteritodistusta ostajalle viimeistään kuuden (6) kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä, myyjä maksaa ostajalle takaisin 50 % ostajan maksamasta koko kauppahinnasta.” tulee huomioida, että myydessä Suomessa edelleen ulkomailta ostettu koira, kuuden kuukauden määräaika on todella lyhyt, koska jopa joissain FCI-maissa kestää kuukausia tai reilusti yli vuoden ennen kuin Export Pedigree toimitetaan ulkomaiselle ostajalle.

Kohtaan ”Jos myyjä ei toimita rekisteritodistusta ostajalle XXX kuluessa, myyjä palauttaa koko kauppahinnan ostajalle.” tulisi mielestämme lisätä se, että koko kauppahinnan palauttaminen tulee kyseeseen vain tilanteissa, jossa koirien rekisteröimättömyys on myyjästä johtuvaa (ei saata rekisteröintiä loppuun, ei lunasta rekisterikirjoja tms.). Sen sijaan tilanteissa, joissa rekisteröimättömyys ei johdu myyjän tuottamuksesta tai huolimattomuudesta, koko kauppahinnan palauttaminen on kohtuutonta. Tällainen tilanne voisi olla kyseessä esimerkiksi silloin, jos kasvattajan käyttämä, ulkopuolisen omistama uros poistettaisiin rekisteristä esimerkiksi epäselvän perimän vuoksi, tai jos kaupan kohteena olisi ulkomailta ostettu koira, joka myydään Suomessa edelleen ja joka jäisi rekisteröimättä ulkomaisen kasvattajan laiminlyönnin vuoksi (lisäksi on huomioitava, että jopa joissain FCI-maissa kestää kuukausia tai jopa reilusti yli vuoden ennen kuin Export Pedigree toimitetaan ulkomaiselle ostajalle). Olisi kohtuutonta, jos hyvässä uskossa toiminut kasvattaja, joka olisi sittemmin rekisteristä poistettua urosta käyttänyt, joutuisi palauttamaan koko kauppahinnan ostajalle. Ostaja on sentään saanut koiran ja myös sekarotuisella koiralla on arvo. Tällaisissa tilanteissa pitäisi riittää, että kasvattaja on palauttanut puolet koiran kauppahinnasta edellä olevan 6 kuukauden säännön perusteella.

Kennelliiton antamia suosituksia

Varausmaksu kohta on sinällään asianmukainen, mutta olisi toivottavaa, että Kennelliitto laatisi erillisen esisopimuslomakkeen, johon tämän kohta sisällytetään. Koirankaupassa kauppakirja tehdään yleensä vasta koiraa luovutettaessa, kun taas varausmaksu maksetaan paljon aikaisemmin. Kauppakirjan osana tämä kohta ei toimi esisopimustilanteissa.

Maksuehdot ja erämaksu Mielestämme tässä pitäisi mainita osamaksusopimusvaihtoehto ja nostaa se ensisijaiseksi käytännöksi silloin, kun koiran koko kauppahintaa ei makseta kaupantekohetkellä. Tällaisenaan kohta kannustaa erämaksuun, joka on myyjän kannalta huonompi vaihtoehto. Ehdotamme, että kohta muutetaan muotoon (lisäykset lihavoituna):

”Maksuehdot, erämaksu ja osamaksusopimus

Kauppahinta voidaan maksaa kaupantekotilaisuudessa ja kuitata kokonaan maksetuksi kauppakirjan allekirjoituksin.

Erämaksu: Ostaja ja myyjä voivat sopia, että kauppahinta tai osa siitä maksetaan sovittavissa erissä kaupan kohteen luovutuksen jälkeen. Kysymyksessä ei **tällöin** ole osamaksukauppalaan mukainen osamaksukauppa, koska myyjä ei pidätä itselleen omistusoikeutta kaupan kohteeseen.

Osamaksusopimus: Osapuolet laativat erillisen osamaksusopimuksen, jonka perusteella koiran omistusoikeus jää myyjälle, kunnes kauppahinta on kokonaisuudessaan suoritettu. Myyjällä on myös koiran takaisinotto-oikeus osamaksusopimuksen ehtojen mukaisesti.”

Kivespuutos Sopimusluonnosta kommentoineet salukikasvattajat ovat olleet sitä mieltä, että ehdotettu vakiokorvaus 20 prosenttia on salukin osalta liian alhainen. Mikäli kives/kivekset joudutaan leikkaamaan vatsaontelosta, ovat leikkauskulut paljon 20 prosentin alennusta korkeammat. Salukin osalta on huomioitava myös se, että rodun edustajien kanssa harrastetaan todella paljon näyttely- ja koetoimintaa. Vaikka kauppasopimuksen mukaan koira myydäänkin kotikoiraksi, tuntuu 20 prosentin korvaus pieneltä. Salukien hinnat ovat keskimäärin noin 1 500 euroa ja tällöin 1 200 euroa kivespuutteisesta koirasta, jonka kanssa ei voi käydä näyttelyissä ja joka ei esim. voi koskaan valioitua käyttöpuolelta, tuntuu kovalta hinnalta. Ehdotamme, että tähän kohtaan lisätään (lihavoitu): ”Eläinlääkärin tai myyjän todettua vuoden täyttäneellä uroskoiralla kivespuutoksen, kohutuullisena korvauksena on pidetty **vähintään 20 %** ostajan maksamasta koko kauppahinnasta. **Osapuolet ovat sopineet keskenään _____ % suuruisesta korvauksesta.”**

Virhe koiran kaupassa

Kohdassa todetaan, että ostajalla **voi** olla oikeus saada korvaus Kuluttajansuojalain perusteella. Tältä osin viittaamme aiemmin mainitsemaamme, että salukikasvattajista vain pieni osa on Kuluttajariitalautakunnan käytännön mukaisia elinkeinonharjoittajia. Viittaus Kuluttajansuojalakiin on mielestämme tässä harhaanjohtava.

Tässä kohdassa tulisi mielestämme selkeästi todeta muun muassa Kuluttajariitalautakunnan päätöksistäkin selkeästi esille tuleva tosiasia, että kasvattajan vastuu pienenee ajan kuluessa ostajan saadessa nk. käyttöhyötyä koirasta ja poistuu näin ollen ajan kuluessa. Kauppakirjaluonnoksessa todetaan lisäksi yksikantaan ”Mikäli korjaaminen/korjauttaminen ei ole mahdollista, ostajalla on oikeus saada hinnanalennusta tai ostaja ja myyjä voivat sopia korvaavasta koirasta.”, mikä luo virheellisen mielikuvan kasvattajan vastuusta ja ennen kaikkea sen määrästä (vastaava koira).

Katsomme, että tähän kohtaan tulisi lisäksi lisätä aika, jonka kuluessa ostajan on ilmoitettava havaitsemastaan virheestä. Mielestämme tämä voisi olla Kuluttajansuojalain mukaan kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ostaja tosiasiallisesti havaitsi virheen.

SOPIMUS KOIRAN KAUPASTA MYYJÄLLE JÄÄVÄLLÄ OIKEUDELLA KÄYTTÄÄ KOIRAA JALOSTUKSEEN

Tämä uusi sopimus ei salukikasvattajien näkemyksen mukaan tämän sisältöisenä tule korvaamaan leasingsopimuksia, joita rodussamme tehdään paljon². Siksi olisi toivottavaa, että Kennelliitto laatisi leasingsopimusohjan, jollainen oli vuoden 2016 sopimusten osana.

Myyjän oikeudet ja velvollisuudet

Ostajan oikeudet ja velvollisuudet Tässä tulisi määrittää, saako ostaja luovuttaa koiran kolmannelle osapuolelle ja jos saa, miten myyjän oikeus tulisi huomioida (vähintään ilmoitusvelvollisuus!).

Mielestämme sopimuksessa tulisi (voida) sopia myös koiran vakuuttamisesta, erityisesti jalostusvakuutuksen ottamisesta.

Sopimuksessa tulisi ostajalle asettaa myös ilmoitusvelvollisuus myyjälle, mikäli hän käyttää itse tai luovuttaa koiran jalostukseen (erityisesti uros). Myös rodun mahdolliset jälkeläismäärän rajoitukset tulisi huomioida uroksen osalta sopimuksessa siten, ettei myyjän tai ostajan jalostuskäyttö estä toista osapuolta käyttämästä urosta. Tämä tulisi huomioida vähintään suosituksena.

Myyjän oikeudet ja velvollisuudet Tässä lähdetään siitä, että uroskoiralla teetetään kolme pentuetta. Se on paljon meidän rodussamme ja käsityksemme mukaan jälkeläismäärärajoitukset voivat useassa rodussa tulla vastaan estäen ostajan oman jalostuskäytön. Mielestämme sopimuksessa tulisi voida sopia, kuinka monesta pentueesta jalostusoikeus halutaan pidättää. Tämä myös selkeyttäisi sivulla 2 olevia säännöksiä maksuehdoista (ks. jäljempänä).

Jalostusoikeuskauppasopimuksella ei rajoiteta ostajan omaa jalostuskäyttöä. Sen vuoksi olisi toivottavaa, että sopimuksen ikäraja nostettaisiin 5 vuodesta esimerkiksi 6 vuoteen. Tämä olisi erityisen tärkeää urosten osalta, jos niihin pidetään useampi jalostuskerta. Rodun kannalta ei ole toivottavaa, että samaa urosta käytetään lyhyellä aikavälillä ja erityisesti salukinkaltaisessa rodussa, jossa jalostukseen käytetään pääsääntöisesti vain yli 4 vuotiaita. Erityisesti, jos yhteisomistuskielto jätetään voimaan, tulisi tällä sopimuksella voida perustellusta syystä (arvokas tuontikoira ym.) sopia pidemmästä ikärajusta kuin 5 vuotta.

Sopimuksessa olisi hyvä määrittää, että myyjä saa tämän sopimuksen perusteella rekisteröityä tulevan(-t) pentueen(-t) nimiinsä, vaikka hän ei olekaan nartun/uroksen omistaja. Vaihtoehtoisesti tulisi ostajan velvollisuuskohdassa asettaa ostajalle velvollisuus allekirjoittaa jalostusoikeuden luovutus sopimus/kuitata pentue Omakoirassa.

---

² Aitoja leasingsopimuksia, jossa kasvattaja hankkii jalostusoikeuden aikuiseen salukiin.

Maksuehdot

Kohdan mukaan nartun jalostusoikeudesta maksetaan korvauksena nartusta maksetun kauppahinnan suuruinen määrä ("Myyjä palauttaa ostajalle narttukoirasta maksetun kauppahinnan kahden kuukauden kuluessa siitä, kun pentue on syntynyt. "). Tämä on kohtuuttoman suuri korvaus tilanteissa, joissa pentueeseen syntyy vain yksi tai muutama pentu. Salukikasvattajien mukaan esimerkiksi pentujen määrään pohjautuva korvaus on oikeudenmukaisempi ja tämä tulisi mahdollistaa myös tässä sopimuksessa.

Uroksen kohdalta maksuehdot on kirjattu harhaanjohtavasti. Sivulla 1 on kohdassa Myyjän oikeudet ja velvollisuudet määritetty, että uroksella voi teettää kolme pentuetta. Maksuehdot-kohdassa sen sijaan mainitaan, että myyjä palauttaa ostajalle uroskoirasta maksetusta kauppahinnasta puolet kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ensimmäinen pentue on syntynyt ja samassa ajassa loput kauppahinnasta, kun toinen pentue on syntynyt. Sen jälkeen mainitaan, että mikäli uroksella teetetään kolme pentuetta, palauttaa myyjä ostajalle kolmasosan kauppahinnasta kahden kuukauden kuluessa kunkin pentueen syntymän jälkeen. Mielestämme tätä kohtaa tulisi selkeyttää ottaen huomioon myös kohtuullisuus: mikäli kasvattaja pidättää oikeuden käyttää urosta jalostukseen vain kerran tai kaksi kertaa, korvauksen suuruus tulisi silloinkin olla sama eli 1/3. Jos kohtaa ei muuteta, johtaa tämä varmasti siihen, että urosten osalta valitaan aina kolme pentuetta, vaikka tarkoitus olisi käyttää sitä vain kerran.

Lisäksi katsomme, että kauppahinnan palauttamiselle tulisi määrittää pidempi aika kuin kaksi kuukautta pentujen syntymän jälkeen. Salukin pennut varttuvat hitaasti ja useat kasvattajat luovuttavat pennut vanhempina kuin 8 viikkoisina. Tällöin myös pennuista maksettavat kauppahinnat maksetaan vasta myöhemmin, jolloin kohtuullista olisi, että kauppahinta palautettaisiin viimeistään, kun pentujen syntymästä on kulunut kolme kuukautta. Tämä olisi tällöin myös linjassa sijoitussopimusten (narttu ja uros) määräysten kanssa.

Kohdassa "Mikäli koiraa ei tapaturman, loukkaantumisen tai sairauden vuoksi voida käyttää jalostukseen, kummallakaan osapuolella ei ole korvausvelvollisuutta toista osapuolta kohtaan." tulisi mielestämme määritellä mahdollinen vahingonkorvaus, mikäli koiraa ei ostajan tuottamuksesta johtuen voi käyttää jalostukseen.

Myyjän tiedonantovelvollisuus

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

SKL – FKK asema ja antama myyjää velvoittava ohjeistus

Sopimuksen mukaan myyjä ei voi tällä kauppasopimuksella pidättää itsellään myytävän kohteen jalostusoikeutta. Tämä kohta, joka on sinällään Kasvattajasitoumuksen ja Koiranhaltijan ja -omistajan perussäännön mukainen, on ristiriidassa tämän sopimuksen kanssa.

Osaomistus Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

Kennelliiton rekisteritodistus

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

Maksuehdot ja erämaksu

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

Kivespuutos

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

Virhe kaupan kohteessa

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

SIJOITUSSOPIMUS NARTTUKOIRASTA / UROSKOIRASTA

Yleisenä kommenttina katsomme, että Kennelliiton olisi hyvä ohjeistaa yleisesti sijoituksesta: mitä sopimus tarkoittaa, miten päästään hyvää sijoitussopimukseen jne. Valitettavan usein vastaanottajat eivät ymmärrä sijoitussopimuksen solmiessaan, mitä kaikkea sopimus heiltä edellyttää, kun mielessä on vain saada lupaava pentu edullisemmin. Toisaalta myös kasvattajilla on usein epärealistisia odotuksia sijoitussuhteesta.

Lisäksi Kennelliiton pitäisi mielestämme selvittää, miten vastaanottajan asema voitaisiin merkitä Kennelliiton rekistereihin, jotta sijoituskoira näkyisi myös vastaanottajan Oma-Koira-sovelluksessa tarvittavin osin (rokotustietojen merkitseminen, terveystutkimuslomakkeiden tilaus (tulisiko tällainen voida olla mahdollista?) jne.).

Hallintaoikeus

Mielestämme tähän kohtaan olisi hyvä lisätä selvennys siitä, että luovuttajan oikeuksista ja jalostuskäytöstä aiheutuu haittaa haltijan normaalille arkielämälle ja että haltija ymmärtää, että sopimuksen toteutuminen edellyttää hänen panostaan.

Sopimuksen kohde (UROS)

Mielestämme tähän tulisi lisätä kohta, miten monesta pentueesta (1-3) uros sijoitetaan. Rodussamme on tavanomaista, että urosta käytetään vain kerran tai kaksi.

Kauppahinta ja vakuusmaksu (UROS)

Kohdassa mainitaan, että luovuttaja palauttaa vakuusmaksun vastaanottajalle käytettyään koiraa tämän sopimuksen mukaisesti jalostukseen. Tämä kohta on epäselvä varsinkin, jos uros on sijoitettu useammasta pentueesta. Jos uros on sijoitettu kolmesta pentueesta, tarkoitus ei varmaan ole, että kasvattaja joutuu palauttamaan koko vakuusmaksun ensimmäisen pentueen jälkeen tai että koko vakuusmaksu palautetaan vasta kolmannen pentueen syntymän jälkeen.

Vastaanottajan oikeudet ja velvollisuudet

Tähän olisi hyvä lisätä se, että haltija ymmärtää, että sopimuksen toteutuminen edellyttää hänen panostaan ja joustamistaan.

Narttukoira: Vastaanottajan "aikaansaaman" vahinkopentueen osalta on sopimuksessa mainittu, että vastuu vahinkopentueesta kuuluu vastaanottajalla. Sopimukseen tulisi mielestämme lisätä vastaanottajan kuluvastuu myös siinä tapauksessa, että nartun on kasvattajan valitseman uroksen lisäksi päässyt vastaanottajan tuottamuksesta astumaan toinen uros, ja nartun pentueeseen syntyykin molempien urosten jälkeläisiä (tai tätä epäillään). Vastaanottajan tuottamuksesta johtuvan vahinkoastumisen vuoksi tehtävät polveutumistutkimusten tulisi tällöin tulla vastaanottajan maksettaviksi.

Luovuttajan oikeudet ja velvollisuudet

Narttu: näkemyksemme mukaan pitäisi olla mahdollista sijoittaa narttu myös useammasta kuin yhdestä pentueesta, mikäli kyseessä on jalostuksen kannalta poikkeuksellisen arvokas koira (mm. tuontikoira). Myös ehdottomasta 5 vuoden ikäraajasta tulisi voida poiketa painavin perustein varsinkin, jos yhteisomistussuhteet kielletään.

Uros: Ehdotus (lihavoitu lisätty): "Jalostusoikeus tarkoittaa luovuttajan oikeutta teettää uroskoiralla **enintään** kolme pentuetta tämän sopimuksen ehtojen mukaisesti. **Osapuolet ovat sopineet uroksen sijoittamisesta ___ 1 ___ 2 ___ 3 pentueesta.**" Myös ehdottomasta 5 vuoden ikäraajasta tulisi voida poiketa salukin kaltaisessa rodussa varsinkin, jos yhteisomistussuhteet kielletään. Vanhempien urosten käyttö on Kennelliiton jalostusstrategiankin mukaan suositeltavaa.

Kuluvastuu jalostuskäytöstä

Kohdassa määritetään, että vastaanottaja vastaa koiran tavanomaisesta hoidosta johtuvista kuluista. Määräys tuntuu olevan väärän otsikon (jalostuskäytön kuluvastuuta käsit-

televässä) alla. Kohtaa tulisi mielestämme tarkentaa siten, että luovuttajan vastuu (yhdessä vastaanottajan kanssa) osallistua poikkeaviin sairauden- ja terveydenhoidosta aiheutuviin kustannuksiin tulisi selkeästi ilmi. Tällaisenaan säännös saattaa aiheuttaa erimielisyyksiä tilanteessa, jossa koira sairastuu vakavasti tai loukkaantuu onnettomuudessa ilman vastaanottajan tuottamusta.

Näyttely-, koe- ja kilpailuoikeus

Kohdasta ”Luovuttajalla on oikeus viedä koira vuosittain enintään 6 (kuuteen) la-su kotimaiseen näyttely-, koe- tai kilpailutapahtumaan kuitenkin korkeintaan 15 (viisitoista) vuorokautta vuodessa.” tulisi mielestämme poistaa ensinnäkin ”la-su” määrittely. Suomessa on vakiintuneita näyttelyitä mm. pääsiäisen ja vapun tienoilla sekä kesällä, jotka voivat osua muille viikonpäiville. Myös rodun erikoisnäyttely voi joskus olla jonain muunakin viikonpäivänä.

Lisäksi katsomme, että sijoitussopimuksessa ei pitäisi asettaa ehdotonta enimmäismäärää näyttelyille ja kisoille. Vaikka osapuolet saavatkin keskenään sopia lisäkänneistä erikseen, tällainen Kennelliiton puolesta asetettu rajoitus saattaa tosiasiallisesti ohjata käytäntöjä. Suositeltavaa olisi, että osapuolet sopisivat näyttely- ja koeikäntien määrästä sijoitussopimusta tehdessään. On varmasti tilanteita, joissa kasvattaja näyttelyttää/kilpailuttaa sijoituskoiraansa vähemmän kuin kuusi kertaa vuodessa, ja toisaalta taas tilanteita, joissa sijoitetaan niin lupaava pentu, että molemmat osapuolet ovat suostuvaisia siihen, että koira näyttelytetään/kilpailutetaan enemmän. Tällöin on kohtuullista kumpaakin osapuolta kohtaan, että alustavasta enimmäismäärästä voidaan sopia tapauskohtaisesti.

Lisäksi näyttelytys-/kilpailutuskohdan kotimaisuusvaatimusta tulisi mielestämme voida muokata sopimusta tehtäessä. Osapuolten tulisi voida sopia keskenään jo sopimusta tehtäessä, saako kasvattaja käyttää koira ulkomaisissa näyttelyissä/kilpailuissa.

Tässä kohdassa tulisi lisäksi mainita, ettei kasvattajan näyttelytys- ja kilpailuttamisoikeudesta saa aiheutua kuluja vastaanottajalle. Käytännössä vastaanottajan oletetaan joskus kuljettavan sijoituskoira pitkiäkin matkoja omalla kustannuksellaan kasvattajan näyttelykäyntejä varten ja siksi selvennys olisi hyvä olla sopimuksessa.

Vahingonvastuu

Vakuutuskohdassa tulisi määrittää, kuka on (ketkä ovat) vakuutuksen edunsaaja(-saajia). Esimerkiksi luovutuksensaajan ottaessa koiralle sairaskuluvakuutuksen luovuttajan on tärkeä saada hakea vakuutuskorvauksia koiran sairastaessa/loukkaantuessa/saadessa synnytyskomplikaatioita hänen hallinnassaan ollessa, jolloin suositeltavaa olisi, että edunsaajiksi sairaskuluvakuutuksessa määritettäisiin sekä luovuttaja että vastaanottaja. Samoin myös kuolemanvaravakuutuksen osalta olisi hyvä voida määrittellä jo sopimuksessa, miten mahdollinen korvaus jaetaan (esim. vastaanottaja saa korvauksesta vakuusmaksua vastaavan määrän, loppukorvauksen jäädessä luovuttajalle).

Tiedonantovelvollisuus

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

Sopimuksen päätyminen

Tältä osin sopimusluonnoksissa todetaan, että sopimus päättyy koiran täyttäessä 5 vuotta tai kun luovuttaja on käyttänyt jalostusoikeutensa. Mielestämme olisi hyvä tarkentaa, milloin luovuttajan katsotaan käyttäneen jalostusoikeutensa. Pentueeksi katsotaan yksikin 7 viikon ikäiseksi elävä pentu, olisiko tämä aika raja sopiva eli sopimuksen katsottaisiin päättyvän 7 viikon kuluttua pentueen (uroksen osalta viimeisen (toisen/ kolmannen) pentueen syntymästä) tai olisiko pentueen rekisteröinnin kannalta parempi määrittää, että omistusoikeus siirtyisi vasta pentueen ollessa 8/10/12 viikkoa vanha? Erityisesti narttu-koiran synnyttäessä luovuttajan luona olisi hyvä, ettei omistusoikeus siirtyisi ennen kuin narttu olisi sopimuksen mukaan palautettava vastaanottajalle.

Lisäksi käytettäessä pian viisi vuotta täyttävää koiraa jalostukseen sopimuksen tulisi jatkua vielä koiran täytettyä viisi vuotta edellä olevan mukaisesti, kunnes pentue on 7/10/12 viikkoa vanha.

Sopimuksen päättymistä pitäisi mielestämme lykätä vuodella, mikäli nartulle syntyisi vahinkopentue vastaanottajan luona. Samoin sopimuksen päättymistä pitäisi lykätä vuodella, mikäli koira loukkaantuu vastaanottajan tuottamuksesta johtuen siten, ettei sitä voida käyttää sopimuksen voimassaoloaikana jalostukseen.

Kohdassa mainitaan, että luovuttajalla on oikeus pitää koiran rekisteritodistus hallussaan, kunnes omistusoikeus on siirtynyt kokonaan vastaanottajalle. Käytännössä osa kasvattajista luovuttaa rekisteritodistuksen jo pennun mukana. Mielestämme tämä käytäntö tulisi huomioida sopimuksessa siten, että osapuolet valitsevat, luovutetaanko rekisteritodistus jo pennun mukana vaiko vasta omistusoikeuden siirryttyä.

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Ks. edellä kauppasopimuksen osalta lausuttu.

Suomen Kennelliitto ry:n asema Kennelliiton rekisteritodistus

Kohta ”Rekisteritodistus on ostajalle annettava todistus siitä, että hänen ostamansa koira on rekisteröity Kennelliiton pitämään koirarekisteriin.” on epäselvä. Tarkoitetaanko tässä ostajalla vastaanottajaa ja ”ostajan ostamalla koiralla” sijoituksen kohdetta? Ja eikö rekisteröinti ilmene kotimaisten koirien osalta Jalostustietokannasta; tarkoitetaanko tässä ehkä sitä, että luovuttajan tulee antaa vastaanottajalle kopion rekisteritodistuksesta (mikä tosin ilmenee jo edellisellä sivulla kohdassa Sopimuksen päätyminen ”Vastuunottajalla on oikeus saada kopio rekisteritodistuksesta)?

Kohdan ”Jos luovuttaja ei toimita rekisteritodistusta viimeistään kuuden (6) kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä, luovuttaja maksaa vastaanottajalle 50 % sopimuksen mukaisesta kauppahinnasta.” osalta haluamme huomauttaa, että tämä kohta voi

johtaa kohtuuttomaan tilanteeseen esimerkiksi tilanteessa, jossa alkuperäinen rekisteriote on kadonnut eikä myyjä voi toimittaa rekisteriotetta. Omistusoikeuden siirtyessä luovuttajahan on käyttänyt jalostusoikeuttaan ja näin ollen palauttanut vakuusmaksun vastaanottajalle. Vastaanottaja saa siirrettyä sijoitussopimuksen perusteella koiran omistusoikeuden itselleen Kennelliiton rekistereissä ja saa silloin myös tilattua uuden rekisteriotteen (mitä oikeutta luovuttajalla ei enää ole). Uuden rekisteriotteen hinta on murto-osa nyt määritellystä korvauksesta ja mielestämme korvaus pitäisi määrittää kohtuullisemmaksi (esim. 10-20 % sopimuksen mukaisesta kauppahinnasta).

Lisäksi sopimuksessa tulisi huomioida aiemmin mainitsemamme käytäntö, että osa kasvattajista luovuttaa rekisteritodistuksen jo pennun mukana. Mielestämme tämä käytäntö tulisi huomioida sopimuksessa myös tämän sopimussakon vuoksi siten, että osapuolet valitsevat, luovutetaanko rekisteritodistus jo pennun mukana vaiko vasta omistusoikeuden siirryttyä. Muutoin käytännössä saattaa syntyä tilanne, jossa omistusoikeuden siirryttyä vastaanottaja alkaa vaatia korvausta rekisteritodistuksesta, jonka hän on saanut aikanaan vuosia aikaisemmin pennun mukana, mutta sittemmin hukannut ja unohtanut.

SOPIMUS KOIRAN ASTUTUKSESTA

Astutusmaksu uroksen omistajalle

Sopimuksessa on kaksi vaihtoehtoa: maksu pentukohtaisesti pentujen synnyttyä tai kertamaksu heti astutuksen tapahduttua. Pentukohtaisessa maksussa on hyppymaksu esitetty siten, että se maksettaisiin aina. Näin ei kuitenkaan ole. Salukeissa hyppymaksun vaatiminen on poikkeuksellista ja siksi sopimuksessakin se pitäisi olla valinnaisena. Ehdotus: "Astutus maksetaan per pentu perusteisesti. Lisäksi on sovittu nk. hyppyrahasta:

Kyllä määrältään _____ euroa, jota ei palauteta

Ei

Kohta: "Uroksen omistaja allekirjoittaa allekirjoitetun astutustodistuksen..." tähän olisi hyvä lisätä, että uroksenomistaja kuittaa astutuksen myös OmaKoirassa, mikäli hän on Kennelliiton jäsen.

Kohtaan "Osapuolet ovat sopineet uusinta-astutuksesta" tulee lisätä aikaraja, mihin mennessä uusinta-astutus on viimeistään tehtävä. Erityisen tärkeää tämä on roduissa, joissa JTO:ssa on asetettu uroksille tietyt jälkeläisrajoitukset.

Sopimuksessa mainitaan: "Astutusmaksuksi ei suositella luovutettavan pentua". Tälle kohdalle emme näe mitään perusteita. Lauseen jälkeen tuleva teksti "Jos astutusmaksuksi kuitenkin sovitaan pentu, on erikseen sovittava uroksen omistajan valintaoikeudesta ja pennun luovuttamisajankohdasta, sekä menettelystä siinä tilanteessa, että pennut syntyvät kuolleina tai niitä syntyy esimerkiksi vain yksi." sen sijaan on järkevä ja se on hyvä pitää sopimuksessa. Kennelliiton asiana ei kuitenkaan saa olla määrittää, päädytäänkö kasvattajan ja uroksen omistajan välillä siihen, saako uroksen omistaja astutuspalkkiona pennun tai ei. On itsestään selvää, että yksikään vastuullinen kasvattaja ei suostuisi antamaan astutuspalkkiona pentua, jollei uroksenomistajalla olisi tarjota hyvää kotia. Ehdotamme, että kyseinen kappale muutetaan muotoon: "Astutusmaksuksi ei

suositella luovutettavan pentua. Jos astutusmaksuksi kuitenkin sovitaan pentu, on erikseen sovittava uroksen omistajan valintaoikeudesta ja pennun luovuttamisajankohdasta, sekä menettelystä siinä tilanteessa, että pennut syntyvät kuolleina tai niitä syntyy esimerkiksi vain yksi.”

JALOSTUSOIKEUDEN LUOVUTUSSOPIMUS

Ehdotettu asiakirja palvelee pentujen rekisteröintitarkoitusta, mutta ei toimi sopimuksena jalostusoikeuden luovuttamisesta. Kennelliiton olisi suositeltava laatia leasing-sopimusluonnos samaan tapaan kuin vuoden 2016 sopimuksissa oli. Epäselvyyksien välttämiseksi tämä asiakirja olisi parempi otsikoida esimerkiksi ”Ilmoitus jalostusoikeuden luovuttamisesta” tms. josta kävisi selkeästi ilmi, että kyse on vain rekisteröintitarkoitusta varten täytettävästä lomakkeesta ja lomakkeessa olisi hyvä mainita, että osapuolten olisi suositeltavaa laatia jalostusoikeuden luovuttamisesta erillinen sopimus, jossa määriteltäisiin vähintään osapuolten oikeudet ja velvollisuudet ja sopimuksen kesto (jos erillisistä leasing-sopimusmallia ei Kennelliiton toimesta laadita).

Salukikasvattajat käyttävät laajalti leasingiä ja valmis sopimus pohja olisi todella tarpeellinen. Tilanne, jossa ei ole olemassa minkäänlaista valmista pohjaa, lisää liisauksia, joista ei laadita minkäänlaista kirjallista sopimusta tai laaditaan sisällöltään epäselvä sopimus. Tämä ei ole toivottava tilanne kummankaan osapuolen kannalta.